

19 Pensioennieuws

Nieuwsbrief voor deelnemers Pensioenfonds

Inhoud

Pensioenen dagelijks nieuws:

- 1 Pensioenfonds Atos
- 2 Nieuws van het pensioenfonds
- 3 Pensioennieuws
- 4 Nieuws van de bestuurstafel
- 5 Spotlight
- 6 Reactie PN18/ pensioennieuws
- 7 Column Olaf Simonse
- 8 Deelnemersraad
- 9 Pensioennieuws
- 10 Vijf vragen aan....

Colofon

Pensioennieuws is de nieuwsbrief van het Pensioenfonds Atos. De nieuwsbrief biedt achtergrond - informatie over pensioenen en is te downloaden van de website www.pensioenfonds.nl.atosorigin.com

Belangstellenden kunnen de nieuwsbrief per e-mail toegestuurd krijgen. Stuur een verzoek per e-mail naar: pensioenfonds@atos.net.

De inhoud is samengesteld uit diverse bronnen onder verantwoordelijkheid van het Pensioenbureau.

Kijk voor meer toelichting op: www.pensioenfonds.nl.atosorigin.com

Alleen aan het pensioenreglement kunnen rechten worden ontleend.

Pensioenfonds

Het nieuwe logo van het Pensioenfonds Atos:

Pensioenfonds
atos

Mijnpensioenoverzicht.nl

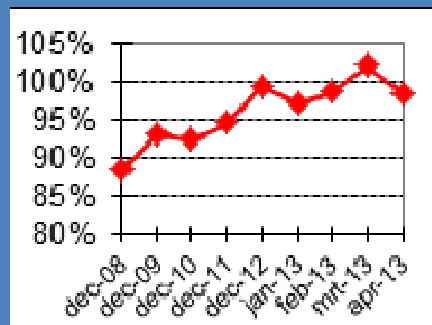
is uitgebreid. Bezoekers kunnen tegenwoordig ook zien wat zij netto aan pensioen en AOW overhouden. Tot op heden was alleen het bruto bedrag zichtbaar. Door de vermelding van het netto pensioen gaat het bedrag echt 'leven'. Veel mensen hebben daar behoefte aan. Ze kunnen het bedrag dan vergelijken met wat er nu onderaan hun salarisstrookje staat. Handig om te weten hoe je ervoor staat, of het nu mee- of tegenvalt.

Over mijnpensioenoverzicht.nl

Mijnpensioenoverzicht.nl is sinds januari 2011 in de lucht. De site telt inmiddels ruim 2,7 miljoen bezoekers. Inloggen kan met je DigiD, de rest wijst zich vanzelf. Uit onderzoek van Intomart GfK (juni 2011) blijkt dat 74% van de bezoekers de site zeer relevant vindt. Al het pensioen dat je via je werk hebt opgebouwd staat op een rij, inclusief je AOW. Helder, eenvoudig en vertrouwelijk. Daarmee is mijnpensioenoverzicht.nl een goede aanvulling op uw pensioencommunicatie richting medewerkers.

Ontwikkeling dekkingsgraad!

De actuele dekkinggraad (exclusief de vordering op werkgever) is met een vertraging van ongeveer 6 weken altijd op de website te zien. De laatste stand per april 2013 is 98,6%

Bron: Syntrus Achmea.

We zaten op 31 december 2012 volgens de bij het vaststellen van het jaarverslag 2012 definitief geworden dekkinggraad net onder het hersteltraject (er vanuit gaande dat Atos al zijn betalingsverplichtingen nakomt). Zoals het er nu uitziet betekent deze dekkinggraad dat Stichting Pensioenfonds Atos vooralsnog niet hoeft te korten. Het volgende belangrijke meetpunt is nu 31 december 2013. Op die datum zal de dekkinggraad ongeveer 105% dienen te zijn.

Nieuws van het Pensioenfonds

Betalingsachterstand werkgever Atos

Het volgende bericht is 12 april uitgestuurd via mail, onze website en intranet:

Met dit bericht wil de Stichting Pensioenfonds Atos (het pensioenfonds) de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden op de hoogte stellen van de ontwikkelingen met betrekking tot betalingsachterstanden bij de werkgever Atos Nederland BV (Atos). Eerder verstuurd het pensioenfonds een brief over dit onderwerp, waarin ook is vermeld dat zodra er meer bekend is over het dispuut, wij u dan weer op de hoogte zullen stellen door middel van onze website, per e-mail, via het Atos intranet en via onze Nieuwsbrief.

Betalingsachterstand

Eerder berichtten wij u dat Atos vanaf medio 2012 is gestopt met het betalen van de maandelijkse termijnen van de 3% extra premie en ook niet de in 2012 verschuldigd geworden extra betalingen van € 5,8 miljoen noch de vierde termijn van de in 2012 verschuldigde achtergestelde lening heeft betaald. De achterstand in de betalingen was per eind 2012 daarmee opgelopen tot € 10,9 miljoen. Sindsdien is de totale achterstand in de betalingen in het kader van het herstelplan opgelopen tot € 24,45 miljoen (stand per 31 maart 2013).

Het pensioenfonds heeft besloten de ontstane situatie door middel van een juridische procedure op te lossen, waarbij het de vraag was of dit via de Kantonrechter of met behulp van een arbitragepanel zou moeten plaatsvinden. Het pensioenfonds heeft nu besloten om Atos te dagvaarden voor de Kantonrechter.

Zodra er meer bekend is over de voortgang of uitkomst van dit proces, zullen wij u weer op de hoogte stellen door middel van onze website (www.pensioenfonds.nl.atosorigin.com), een e-mail, het Atos intra- net en onze Nieuwsbrief. Het pensioenfonds blijft overigens streven naar voortzetting van de samenwerking met Atos met oog voor de belangen van alle betrokken partijen.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van dit bericht, dan kunt u deze mailen naar pensioenfonds@atos.net

Mocht u niet meer in actieve dienst van werkgever Atos zijn, dan verzoeken wij u om een opgave van uw e-mail adres.

U kunt dit mailen naar pensioenfonds@atos.net. Op die manier kunnen we u makkelijker, vaker en goedkoper bereiken en blijft u beter op de hoogte.

Traject jaarverslag 2012

Bij het jaarverslag traject zijn onder regie van het Pensioenfonds vele partijen betrokken.

Onze pensioenuitvoerder Syntrus Achmea stelt een zogenaamde PCB lijst op, waarbij (externe) partijen tal van documenten/rapporten, dienen aan te leveren richting accountant, actuaaris en financiële administratie. Twee maal vindt er een technisch overleg plaats waarbij alle (externe) partijen aanwezig zijn. Syntrus Achmea stelt de concept-jaarrekening op. De directeur van het Pensioenfonds schrijft het 'bestuursverslag'. Jaarrekening en bestuursverslag vormen samen het jaarverslag 2012.

Het jaarverslag 2012 wordt tevens voorgelegd aan de Deelnemersraad en het Verantwoordingsorgaan. De medezeggenschap is bij het Pensioenfonds georganiseerd door middel van een Deelnemersraad en een Verantwoordingsorgaan. De Deelnemersraad heeft een instemmings- en adviesrecht met betrekking tot belangrijke ontwikkelingen binnen het Pensioenfonds. Het Verantwoordingsorgaan oordeelt over het gevoerde beleid van het Bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie.

Medio mei vindt de jaarvergadering jaarverslag 2012 plaats met accountant, actuaaris, bestuur, Deelnemersraad en Verantwoordingsorgaan. Onder toezegging van de controleverklaring van de onafhankelijke accountant, de actuariële verklaring van de certificerende actuaaris en na een positief advies van de Deelnemersraad, kan het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Atos de jaarrekening 2012 officieel vaststellen.

Er volgt daarna alleen nog een traject om het jaarverslag als communicatiemiddel via onze website te presenteren.

Hoe kun je het pensioenfonds bereiken?

+31 88 265 6968

Pensioenfonds@atos.net

www.pensioenfonds.nl.atosorigin.com

Stichting Pensioenfonds Atos
Gebouw Quarters 4R
Papendorpseweg 93
3528 BJ Utrecht

Pensioennieuws

Met pensioen gaan is slecht voor de gezondheid

Wetenschappers geven politiek Den Haag een nieuw argument om de pensioengerechtigde leeftijd flink te verhogen. Onderzoek toont namelijk aan dat met pensioen gaan slecht is voor zowel de fysieke als de geestelijke gezondheid.

Dit is te lezen in het rapport 'Work Longer, Live Healthier': het resultaat van een grootschalig onderzoek dat de onafhankelijk Engelse denktank Institute of Economic Affairs in samenwerking met het Age Endeavour Fellowship uitvoerde. Uit onderzoek komt duidelijk naar voren dat de pensionering op korte termijn de gezondheid misschien een boost geeft, maar op lange termijn toch vooral leidt tot een minder goede fysiek en geestelijke gezondheid. En dat geldt zowel voor mannen als voor vrouwen.

Resultaten

Uit onderzoek blijkt dat de kans dat mensen hun eigen gezondheid als 'zeer goed' of 'uitstekend' bestempelen door pensionering met zo'n veertig procent verkleind wordt. De kans op een klinische depressie blijkt door met pensioen te gaan zo'n veertig procent groter te worden. De kans dat mensen medicijnen moeten gaan gebruiken, wordt door toedoen van het pensioen zestig procent groter. Ook de kans op minstens een lichamelijke aandoening groeit met zestig procent. Deze resultaten bleven zelfs nadat de onderzoekers rekening hielden met andere factoren die tot deze resultaten konden leiden, overeind.

Duur van het pensioen

Uit het onderzoek blijkt zelfs dat er een verband is tussen de lengte van het pensioen en gezondheidsklachten. Mensen die dubbel zoveel jaar als gepensioneerde door het leven gaan, blijken een zeventien procent grotere kans te hebben op een klinische depressie dan mensen die de helft van de periode als gepensioneerde doorbrengen. De kans op een lichamelijke aandoening blijkt 22 procent groter voor mensen die twee keer zo lang gepensioneerde zijn.

"Langer werken is niet alleen vanuit economische opzicht noodzakelijk, het helpt mensen ook om een gezonder leven te leiden," concludeert Philip Booth namens het Institute of Economic Affairs. "Mensen die met pensioen willen gaan, zouden goed na moeten denken of dat werkelijk hun beste optie is," voegt Edward Datnow, Voorzitter van de Age Endeavour Fellowship toe.

(Bron: pensioenheadliner 17 mei Caroline Kraaijvanger)

Nieuws van de bestuurstafel

Hieronder staat een kleine greep uit de onderwerpen welke de afgelopen periode op de agenda van de Bestuursvergaderingen van het pensioenfonds hebben gestaan.

UFR in de rentetermijnstructuur.

Het pensioenfonds hanteert in de beschikbare premiereregeling bij de omzetting van het pensioenkapitaal in een pensioenuitkering omzettingfactoren welke onder andere gebaseerd zijn op een 12-maands gemiddelde RTS. Vanaf oktober 2012 is de RTS gebaseerd op UFR. Het bestuur bespreekt de situatie of vanwege de toepassing van UFR het 12-maands gemiddelde nog wel toegepast kan worden in de bepaling van de maandelijkse omzettingfactor. Omdat de pensioenuitkeringen uit de beschikbare premiereregeling een duration van ongeveer 15 hebben en UFR betrekking heeft op een duration vanaf 20 heeft deze weinig tot geen invloed op de omzettingfactoren. Naar aanleiding van dit gegeven ziet het bestuur geen reden om de huidige methode van vaststelling van de omzettingfactoren te wijzigen.

Indexatiebesluit.

Het bestuur neemt in januari het principebesluit om, gezien de financiële toestand van het pensioenfonds, per 1 januari 2013 geen toeslag (indexatie) te verlenen op de opgebouwde pensioenrechten en pensioenuitkeringen. Bij het vaststellen van het jaarverslag over 2012 heeft het bestuur dit besluit bevestigd.

Mogelijkheid pensioeningang op 65+:

Het bestuur wil de mogelijkheid bezien voor een reglements-aanpassing om de mogelijkheid te bieden om met 65 + x maanden met pensioen te gaan (analoog aan AOW). Nu er echter gewacht wordt op het resultaat van de besprekingen tussen werkgever en COR waarbij de pensioenrichtleeftijd in het reglement mogelijk 67 jaar wordt, besluit het bestuur om aan de hand van uitkomsten van dit overleg te besluiten hoe verder te handelen.

Reactie van het bestuur op besluit van Atos te stoppen met betalingsverplichting.

Het bestuur besluit een juridische procedure te starten om nakoming van de herstelovereenkomst af te dwingen en deelnemers en gepensioneerden over de ontstane situatie middels een brief te informeren.

Hernieuwde procesbeschrijving procedures.

Het pensioenbureau heeft het handboek procesbeschrijvingen procedures vernieuwd. Het bestuur neemt hiervan verheugd kennis en besluit om bespreking van het handboek jaarlijks op de agenda van de bestuursvergadering te zetten.

Benoeming nieuwe voorzitter.

In het bestuur is de functie van voorzitter vacant geworden, werkgever Atos stelt een externe bezoldigde opvolger voor, echter de statuten van het pensioenfonds geven op dit moment geen mogelijkheid een bezoldigd bestuurder aan te stellen.

Het bestuur discussieert uitvoerig over mogelijke aanpassing van de statuten en het opstellen van een bezoldigingsbeleid en besluit tot het volgende:

- Het opstellen van een profiel van voorzitter van het bestuur van het pensioenfonds;
- Het voorbereiden treffen voor een statutenwijziging welke het mogelijk maakt bezoldigde bestuurders aan te stellen;
- Het vaststellen van een bezoldigings- en beloningsrichtlijn voor het pensioenfonds.

Brief DNB inzake artikel 5 Pensioenwet.

Het bestuur heeft de brief van De Nederlandsche Bank over het themaonderzoek van DNB betreffende artikel 5 van de Pensioenwet besproken. De strekking van de brief is dat een pensioenuitvoerder verantwoordelijk is voor de correcte uitvoering van de pensioenovereenkomst en dat in de fondsdocumenten geen bepalingen mogen zijn opgenomen die deze verantwoording afwijzen. Het pensioenbureau heeft de fondsdocumenten gecontroleerd; er zijn geen bepalingen aangetroffen die strijdig zijn met artikel 5 van de Pensioenwet.

ISAE 3402 (SAS) verklaringen.

Het bestuur heeft een analyse opgesteld van de ISAE 3402 verklaringen van de vermogensbeheerders over de periode oktober 2011 t/m september 2012. De conclusie in de analyse is dat beide rapporten een goed inzicht geven van de wijze waarop de vermogensbeheerders opereren in hun cruciale omgeving; het is goed te constateren dat zij alle problemen en risico's uitgebreid analyseren en controleren. In het algemeen bevestigen de opstellers van de verklaringen dat de risico's, bijna zonder uitzondering, goed beheerd worden.

De rapportage bevat echter geen melding van de beheersing van de kostendoorberekening aan haar klanten. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit de analyse zijn:

- De vermogensbeheerders zijn goed georganiseerd en gecontroleerd.
- De aanbeveling om het Risico Management Framework (RMF) van het pensioenfonds aan te passen aan de ISAE opzet, om zodoende voorbereid te zijn op toekomstige ontwikkelingen dat externe partijen het pensioenfonds vragen om een ISAE rapportage.
- Verzoeken om wijzigingen in de mandaten te verwerken in updates, in plaats van aanvullingen.
- De vermogensbeheerders te vragen hoe de kwaliteit van haar facturatie wordt bewaakt.

Spotlight

Spotlight

Op 11 april hebben de sociale partners in de Stichting van de Arbeid een nieuw sociaal akkoord gepresenteerd. Het akkoord moet Nederland uit de economische crisis halen en een stabielere economie tot stand brengen. Om dit doel te bereiken stellen zij o.a. maatregelen voor om de huidige onrust rondom de pensioenen te beteugelen.

De sociale partners zien, naast de financiële crisis, drie factoren die van negatieve invloed zijn op het herstel van de Nederlandse economie. Dit zijn de problemen op de woningmarkt, in het bankwezen en bij het pensioenstelsel. Zij zijn niet alleen onderling verbonden maar versterken elkaar ook nog eens.

Op pensioengebied uit de problemen zich in kortingen én premiestijgingen bij de pensioenen. De sociale partners onderschrijven het voorstel van de Sociaal Economische Raad (SER) in een recente Macroeconomische Verkenning (*Nederlandse economie in stabielere vaarwater*) om de pensioencontracten te vernieuwen. Het huidige stelsel werkt volgens de SER en de sociale partners sterk procyclisch uit. In slechte economische tijden zijn hoge kortingen en premieverhogingen noodzakelijk, terwijl conjunctureel gunstige tijden leiden tot te veel uitkeren en premieverlagingen. Door het tweede pijler pensioenstelsel minder procyclisch te maken hebben schokken op financiële markten minder gevolgen voor pensioenpremies en –uitkeringen. De huidige onrust rondom de pensioenen kan zo tot bedaren worden gebracht.

Volgens de SER zorgt behoud van de mogelijkheid risico's collectief te delen ervoor dat verantwoorde risico's genomen kunnen worden voor een waardevast pensioen. Ook kunnen zo de ontwikkelingen op de financiële markten beter worden geabsorbeerd zonder schokeffecten op pensioenen. Om die doelstelling te realiseren zijn vernieuwing van het huidige pensioencontract en van het toezichtkader op korte termijn (=2015) nodig. Daarnaast moeten aanpassingen in de fiscale behandeling uitzicht blijven bieden op het opbouwen van een goed aanvullend pensioen. In het sociaal akkoord stellen de sociale partners, in navolging van de SER, een aantal maatregelen voor om het pensioenstelsel robuuster en toekomstgericht te maken. De hoofdpunten zijn:

Invareren van pensioenen

Voor de invoering van het nieuwe pensioencontract komt het kabinet met een wettelijke verplichting tot invaren van bestaande pensioenrechten zodat pensioenfondsen niet worden gesplitst. Naast een duidelijk spelregelkader, zodat pensioenfondsen weten waar ze aan toe zijn, vormt een evenwichtige behandeling van de rechten van generaties een belangrijk onderdeel van het invaren. De Nederlandsche Bank gaat er op toezien dat bij de overstap naar het nieuwe contract het spelregelkader correct wordt gehanteerd.

Meer macrostabiele rekenrente

In navolging van de SER zijn de sociale partners van mening dat de stabiliserende rol van aanvullende pensioenen kan worden versterkt door een stabielere discontovoet te hanteren. Om bij het nieuwe contract een macrostabiele discontovoet vorm te geven zal het huidige voorstel uit de Hoofdlijnnota voor een Ultimate Forward Rate, worden aangepast. Als aanvulling zal onder voorwaarden worden voorzien in een mechanisme om de nieuwe discontovoet meer conjunctuurneutraal vast te stellen en toepasbaar te maken voor goede én slechte tijden.

Minder rigide scheiding tussen reëel en nominaal pensioen

Via een integraal FTK kan de rigide scheiding tussen een Nominaal en een reëel contract worden voorkomen. Het voorziene nominale FTK vervalt. Met een aantal aanpassingen in het nieuwe, integrale FTK moet ook een flexibele indexatie ambitie mogelijk worden gemaakt.

Maatregelen tegen verdere stijging premies en kortingen

Vanwege de invoering van het nieuwe FTK in 2015 komt er een aanvullend pakket voor het overgangsjaar 2014. Daarmee wordt afstempelen in 2014 zoveel mogelijk voorkomen. Ook is er een sprake van premiestijging vanwege de beleidsregels. Met deze aanpak kan beter worden voorgesorteerd op het nieuwe FTK. Doel is tekorten over een langere periode op te kunnen vangen en afstempelen in 2014 zoveel mogelijk te vermijden.

Aanpassing fiscale maatregelen pensioenopbouw

In het regeerakkoord stelt het kabinet een vermindering voor van de fiscale mogelijkheden voor pensioenopbouw in 2015. Het maximaal toegestane opbouwpercentage zou verlaagd moeten worden naar 1,75% van het gemiddelde loon over een inkomen van maximaal 100.000 euro. De sociale partners vragen nu om bijstelling van dit voorstel wegens ongewenste neveneffecten op de pensioenkwaliteit. De aanpassing van het zogenaamde Witteveen kader betekent in hun ogen eerder een ondermijning dan een stabilisatie van het vertrouwen in het pensioenstelsel. Zij willen daarom de komende maand in overleg met het kabinet een alternatief zoeken voor de fiscale behandeling van de pensioenopbouw. Een aangepast fiscaal kader moet bijdragen aan een stabiel en toekomstbestendig pensioenstelsel en de daarvoor noodzakelijke contract-modernisering met ingang van 2015. Uitgangspunt is het behouden van een fiscale behandeling die voor ieder inkomensniveau voorziet in een gelijkwaardige pensioenopbouw. Uitgaande van een maximaal te bereiken opbouwpercentage van 2% worden daartoe tenminste de volgende twee varianten onderzocht:

- de mogelijkheid van een netto pensioenspaarfaciliteit in aanvulling op de voorgestelde beperking van de Witteveenruimte met een vrijstelling voor vermogensrendementsheffing (box 3). Hierover zou een collectieve arbeidsvoorwaardelijke afspraak moeten worden gemaakt die vervolgens verplicht wordt gesteld.
  - de mogelijkheid om de belastingheffing op pensioenen gedeeltelijk te verschuiven van een heffing bij uitkering naar een heffing bij premie-inleg zonder belasting op vermogensrendement.
- De sociale partners willen vóór 1 juni a.s. met het kabinet tot een keuze komen uit de onderzochte varianten.

Reactie KAS BANK

Het akkoord bevat nog weinig concreet uitgewerkte voorstellen en maatregelen, waardoor moeilijk te beoordelen is wat de gevolgen zijn van het akkoord voor het pensioenstelsel en de Nederlandse pensioenfondsen.

Zodra er meer duidelijkheid is over de concrete uitwerking van het sociaal akkoord zullen wij – indien nodig – onze dienstverlening op het gebied van rapportages voor pensioenfondsen hiermee in lijn brengen. Na invoering van de nieuwe discontovoet zullen wij op deze basis de verplichtingen kunnen berekenen voor de vaststelling van de dekkinggraad van uw pensioenfonds.

Bron: Stichting van de Arbeid /Newsflash Kasbank

OPROEP!

Mail ons welke pensioenitems je in de spotlight wilt in een volgend pensioennieuws!
pensioenfonds@atos.net

Reacties Pensioennieuws 18 en Pensioennieuws

Reacties Pensioennieuws 18

In het laatste pensioennieuws lees ik dat het mogelijk is om het BP pensioen bij een andere verzekeraar onder te brengen. Ik zou graag zien dat in een volgende aflevering van Pensioennieuws aandacht aan dit onderwerp besteed wordt:

- Wat zijn precies de mogelijkheden
- Waarom zou ik daar wel/geen gebruik van maken
- Wat zijn de kosten van het Atos pensioenfonds en hoe ligt dat bij anderen.

Willy van de Schoot

Met je kapitaal in je Atos Beschikbare Premiereregeling mag je bij pensionering gaan 'shoppen bij andere verzekeraars. Dit kun je realiseren door bij meerdere verzekeraars een offerte aan te vragen, zodat je voldoende vergelijkingsmateriaal hebt. Belangrijk is hierbij niet het deel voor een eventueel nabestaandenpensioen uit het oog te verliezen. Zodra er een keuze is gemaakt, kan het kapitaal door onze pensioenuitvoerder Syntrus Achmea worden overgemaakt naar de betreffende verzekeraar. De reden waarom je hiervan gebruikt zou kunnen maken is een hogere levenslange ouderdomspensioen uitkering. Pensioenfonds Atos hanteert fondseigen factoren, gebaseerd op de Atos populatie. Verzekeraars hanteren afwijkende factoren. De kosten (kosten die samenhangen met het uitvoeren van de pensioenbetalingen) zijn bij het Atos Pensioenfonds wellicht anders dan bij verzekeraars. Hoe hoog deze kosten bij overige verzekeraars bedragen, zal blijken uit de door de verzekeraars te verstrekken offertes, je zou gebruik moeten maken van deze mogelijkheid als de verzekeraar je een hoger en beter geïndexeerd levenslang pensioen aanbiedt. Onze ervaring tot op heden is dat het heel moeilijk is om te vergelijken: het pensioen is soms hoger maar het indexatie vooruitzicht soms lager. Ook moet je het risico wegen dat een verzekeraar failliet kan gaan. Onze kosten zijn op zich vrij laag (zie het jaarverslag) en wij hoeven ook geen winst te maken, maar de kosten zijn maar één factor van de vele factoren die de hoogte van het pensioen bepalen.

(Pensioennieuws 18 lezen? klik op onderstaande link)

<http://www.pensioenfonds.nl.atosorigin.com/upload/0634-pensioennieuws-18-definitief-jan2013-2.pdf>

Britse krant twijfelt aan Hollands pensioen

De Britse krant Daily Telegraph heeft grote twijfels over het voorheen veelbelovende Nederlandse pensioenstelsel. „De superioriteit van de Nederlandse pensioenen” ligt zwaar onder vuur, stelt het dagblad dat enkele Britse pensioenexperts raadpleegde.

Het verminderen van de pensioenuitkeringen door 66 pensioenfonds in Nederland aan zeker 2 miljoen pensioengerechtigden heeft in Groot-Brittannië een nieuw debat bevorderd over de veronderstelde voordelen van het Nederlandse stelsel. Drie jaar geleden werd er juist nog actie gevoerd om het Nederlandse systeem in te voeren. Pensioenen zouden daarmee doelmatiger worden opgebouwd, en fondsen zouden rendabeler worden. Toen werd betoogd dat een Nederlander 50 procent meer pensioen kreeg met dezelfde inleg als een Britse gepensioneerde.

Nu wordt er in Nederland gekort op pensioenen omdat fondsen meer geld dan verwacht in kas moeten hebben. Enkele Britse pensioenbeheerders relativeren de twijfels in de Telegraph. Harry Tapper bijvoorbeeld van de administratie- en pensioenverzorger First Actuarial beklemtoonde dat de aanpassingen van de uitkeringen bij het Nederlandse systeem horen. En dat stelsel levert nog altijd 39 procent meer op dan wat er in het Verenigd Koninkrijk voor is opgezet.

(Bron: De Telegraaf, 11 mei 2013)

Radiospotjes over Pensioen3daagse

Algemeen directeur Richard Weurding van het Verbond van Verzekeraars roept alle werkgevers van Nederland op om hun werknemers goed te informeren over hun pensioen. Dat doet hij de komende weken samen met algemeen directeur Gerard Riemen van de Pensioenfederatie en bestuurslid Harman Korte van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) in radiospotjes op BNR Nieuwsradio over de Pensioen3daagse op 1, 2 en 3 oktober 2013.

Werkgevers kunnen zich de komende weken opgeven voor deelname aan de Pensioen3daagse. Dat lijkt misschien nog ver weg, maar achter de schermen is Wijzer in geldzaken al druk bezig met de voorbereidingen. Tijdens deze driedaagse kunnen werkgevers onder meer bijeenkomsten en spreekuren voor hun werknemers aanbieden, waarin medewerkers meer te weten kunnen komen over de wijze waarop hun pensioen is geregeld. Richard Weurding: "Het pensioenbewustzijn van Nederlanders is belangrijk. Het is duidelijk dat werkgevers daar een belangrijke bijdrage aan kunnen leveren, zodat werknemers ten minste één keer per jaar hun pensioenoverzicht raadplegen om te zien hoe ze er voor staan. Nu en straks." Werkgevers kunnen zich digitaal aanmelden. Werknemers kunnen voor een pensioencheck terecht op mijnpensioenoverzicht.nl en pensioenkijker.nl. Meer informatie over pensioenen staat ook op allesoververzekeren.nl.

(Bron: Verbond van Verzekeraars, 15 april 2013)

Column Olaf Simonse

Column Olaf Simonse: **Eerste hulp bij pensioenproblemen** April 2013

Veel mensen weten nauwelijks hoe hun toekomstige pensioen eruit zal gaan zien. Daarnaast zijn veel mensen door de financiële crisis het vertrouwen in de pensioenfonds kwijtgeraakt. De resulterende onzekerheid leidt vaak tot vertwijfeling en zelfs struisvogelgedrag. Maar u kunt wel degelijk actie ondernemen om ook later een fatsoenlijk inkomen te hebben.

Op mijn vorige column over sparen kreeg ik de volgende reactie van een lezer: "Wat een toestand met de pensioenen van tegenwoordig. Er wordt geen enkele garantie meer gegeven. Bij mijn generatie was dat nog wel zo, maar ook dat blijkt nu gebakken lucht."

Deze reactie weerspiegelt de drie grote problemen waarmee zowel huidige als toekomstige pensioengerechtigden te maken kunnen krijgen.

Pensioenproblemen

Allereerst worden we steeds ouder en krijgen we steeds minder kinderen. Daardoor moeten steeds minder werkenden het pensioen van steeds meer gepensioneerden opbrengen. Dit betekent dat we niet alleen langer moeten doorwerken, maar ook dat de hoogte van de pensioenen zowel lager als onzekerder wordt. Pensioenfonds zijn genoodzaakt een deel van het risico, bijvoorbeeld door de economische conjunctuur, bij u en mij te leggen. Daarnaast is het al lang niet meer zo dat gepensioneerden een vast percentage - vroeger was dat meestal 70 procent - van hun laatstverdiende loon ontvangen. In plaats daarvan hangt de hoogte van het pensioen tegenwoordig af van wat iemand gemiddeld heeft verdiend gedurende het werkzame leven. En dat is veel minder eenvoudig uit te rekenen.

Tenslotte horen we de laatste tijd regelmatig dat pensioenfonds 'moeten korten', dat wil zeggen dat de opgebouwde pensioenaanspraken, of zelfs de huidige pensioenuitkeringen, met een bepaald percentage worden verlaagd. Ook besluiten pensioenfonds soms om de pensioenen een paar jaar niet mee te laten groeien met de prijzen. Hoewel het bedrag dat mensen ontvangen hierdoor niet vermindert, betekent dit dat ze in de toekomst wel (veel) minder van hun geld kunnen kopen.

Omgaan met onzekerheid

Deze - helaas - blijvende onzekerheid over pensioenhoogtes leidt tot veel onduidelijkheid en een groot gebrek aan vertrouwen. Zelfs tot kop-in-het-zandgedrag van mensen die het maar opgeven om nog iets van hun pensioen te willen begrijpen. Dat pensioenhoogtes in de toekomst onzekerder zullen zijn dan vroeger is jammer genoeg onvermijdelijk. Maar het is een slecht idee om verstandig (financieel) plannen voor de toekomst daarom maar helemaal op te geven. Zodoende ontkomen we er niet aan zo goed mogelijk met de onvermijdelijke onzekerheid om te gaan.

Hier volgen vijf tips:

1) Accepteer de onzekerheid

Accepteer dat er een bepaalde mate van onzekerheid bestaat. Maar bedenk ook dat niet alles onzeker is. Met voldoende informatie blijft het maken van een verstandige planning wel degelijk mogelijk.

2) Onderneem actie wanneer nodig

Lijkt uw pensioenhoogte tegen te gaan vallen? Onderneem dan nu al actie, bijvoorbeeld door wat meer te sparen, versnel uw hypotheek af te lossen, of specifiek advies in te winnen.

3) Houd uw persoonlijke situatie in de gaten

Gaat u trouwen, krijgt u kinderen of koopt u een huis? Houd er dan rekening mee dat dit soort acties van invloed is op hoeveel u later ontvangt, maar ook op hoeveel u nodig hebt. Pas uw (pensioen)spaargedrag daarop aan.

4) Maak onderscheid tussen relevante en minder relevante informatie

Uit angst incompleet te zijn, zijn pensioenfonds en overheid geneigd mensen te overladen met informatie. Door deze overdaad aan informatie haken veel mensen af. Toch valt uit al deze details, eventueel met wat hulp, best af te leiden wat u écht wilt weten: "Wat krijg ik straks netto per maand?"

5) Blijf op de hoogte

Er wordt veel gedaan om u beter op de hoogte te brengen van uw pensioen. Op Mijnpensioenoverzicht.nl kunt u bijvoorbeeld zien hoe uw pensioen eruit ziet. En tijdens de Pensioen3daagse (1 tot en met 3 oktober) vinden in het hele land activiteiten plaats om uw vragen over pensioen te beantwoorden. Houd dus uw ogen en oren open en zorg dat u op de hoogte blijft van dit soort relevante initiatieven.

Kortom: dát er een zekere mate van onzekerheid bestaat over uw toekomstige pensioenhoogte wil nog niet zeggen dat u alleen maar hulpeloos kunt afwachten. Stel vragen tot u het begrijpt en weet wat u kunt doen.

Olaf Simonse (1970) is hoofd van het programmabureau van Wijzer in geldzaken. Dit platform vertegenwoordigt ruim 40 organisaties die hun krachten bundelen om de consument 'wijzer in geldzaken' te maken. Zij zetten zich in om het financiële inzicht van de Nederlanders te vergroten, zodat consumenten beter in staat zijn financiële beslissingen te nemen. Wijzer in geldzaken is een initiatief van het ministerie van Financiën, waarin partners uit de financiële sector, de wetenschap, de overheid en onderwijs-, voorlichtings- en consumentenorganisaties samenwerken. H.K.H. Koningin Máxima is sinds september 2010 erevoorzitter van het platform. Olaf Simonse, afgestudeerd econometrist, is zowel nationaal als internationaal een veelgevraagd spreker op conferenties over financiële educatie. Bij de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) is hij bestuurslid van het International Network for Financial Education (INFE). Hij heeft meerdere publicaties en whitepapers op zijn naam staan, o.a. over thema's als pensioenbewustzijn en leren omgaan met geld in het onderwijs. In het najaar van 2013 verschijnt zijn eerste boek.

(Bron: Deze column van Olaf Simonse is gepubliceerd op 13 april 2013 op Telegraaf.nl/OverGeld)

Deelnemersraad

Stoppen herstelbetalingen door Atos

De Deelnemersraad (DR) is op 24 oktober 2012 vertrouwelijk door het bestuur geïnformeerd over het stoppen van de herstelbetalingen door de onderneming evenals de door de onderneming gegeven reden voor het niet afdragen van deze overeengekomen betalingen.

De DR heeft daarop op 5 november 2012 in een brief aan het bestuur gereageerd dat zij geschokt en verbaasd was; geschokt, omdat het nu de derde keer in successie is dat de onderneming haar overeengekomen verplichtingen niet nakomt; verbaasd, omdat bij het opstellen van het herstelplan duidelijk opgenomen is dat de moedermaatschappij garant staat voor de in het kader van het herstelplan te verrichten betalingen.

De DR heeft in diezelfde brief tevens aangegeven dat zij begrepen heeft dat het bestuur in overleg is met de onderneming om uit deze impasse te komen. De DR begrijpt dat het bestuur zich in deze coöperatief wil opstellen, maar dat dit toch een punt van zorg voor de DR is gezien de uitkomst van eerder overleg tussen bestuur en onderneming over betalingen conform gemaakte afspraken, die er steeds toe geleid hebben dat er minder werd afgedragen dan overeengekomen. Dit had telkens aanzienlijke negatieve effecten voor zowel deelnemers, gewezen deelnemers als pensioengerechtigden.

De DR heeft het bestuur er tevens op gewezen, dat het op 23 juni 2009 (ref. L20090623) uitgebrachte positief advies met betrekking tot het herstelplan onder de uitdrukkelijke voorwaarde was, dat het herstelplan conform de door de DR ontvangen informatie zou worden uitgevoerd en dat indien om welke reden dan ook bij de uitvoering afgeweken zou worden het positieve advies niet langer van kracht zou zijn.

Op basis van het bovenstaande kan de DR maar tot een conclusie komen, het bestuur dient de onderneming aan de gemaakte afspraken te houden.

Vervolgens is de DR door het bestuur op 20 december gevraagd om een advies uit te brengen om het voornemen van bestuur en onderneming om e.e.a. via arbitrage op te lossen. De DR heeft daar op 7 januari 2013 positief op gereageerd en vervolgens zijn alle betrokkenen, (deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden) middels een brief van 10 januari 2013 door het bestuur geïnformeerd.

Op 15 februari 2013 heeft de DR een brief aan het bestuur gestuurd met het verzoek om informatie over de voortgang van de arbitrage en vervolgens is de DR op 25 maart 2013 door het bestuur geïnformeerd dat het niet gelukt is om overeenstemming te bereiken over de inhoud en strekking van de arbitrage en dat het bestuur besloten heeft over te gaan tot een gang naar de rechtbank.

De DR kan niet anders doen dan concluderen dat het bestuur alles in het werk heeft gesteld om tot overeenstemming met de onderneming te komen maar dat de onderneming op basis van steeds wijzigende argumenten niet bereid is gebleken zich aan de gemaakte afspraken te houden. De DR betreurt het zeer dat de onderneming zich blijkbaar niet gehouden voelt aan de normaal tussen partijen geldende spelregels dat overeengekomen afspraken na gekomen dienen te worden.

Deelnemersraad

Wim Lucassen

Wim Lucassen heeft 1 april jl. Atos verlaten en is in pensioentermen 'slaper' geworden.

Gelukkig geldt dit niet voor zijn functie als (plv) voorzitter van de Deelnemersraad. Hij zal zijn taken voor de Deelnemersraad blijven voortzetten; daar zijn wij heel blij mee, o.a. omdat de ongeveer 11000 slapers hierdoor ook vertegenwoordigd zijn in de Deelnemersraad. Wim werd in 2011 herkozen (categorie B, Oriflex en overige regelingen). Hij was toen al 3 jaar lid van de Deelnemersraad en heeft veel pensioenkennis opgedaan. Ook voor de komende jaren wensen wij met Wim en de overige leden van de Deelnemersraad een succesvol beleid en een goede samenwerking te realiseren!

Pensioennieuws

'Ouwehoeren na 50 jaar met pensioen'

De oudste prostituees van Amsterdam, Louise en Martine Fokkens, gaan met pensioen. De 70-jarige tweelingzussen, bekend van de documentaire *Ouwehoeren*, hebben vijftig jaar in het vak gezeten.

De vrouwen zijn naar eigen zeggen te oud geworden voor hun baan. "Sommige posities zijn nu te pijnlijk geworden", aldus Louise.

Documentaire

De zussen kregen veel aandacht na de documentaire *Ouwehoeren*. De zussen schreven een boek over de prostitutie en hun ervaringen op de Wallen. Dat boek leidde tot de documentaire, waarin wordt verteld hoe de hoerenwereld de laatste halve eeuw is veranderd en hoe de twee uit simpele geldnood in het vak rolden.

De zussen hopen nu dat ze kunnen leven van het geld van het boek en de documentaire.

(Bron: NU.nl 14 maart 2013)

'Steek vrijkomende pensioenpremie in hogere lonen'

De Nederlands economie kan een flinke oppepper krijgen als miljarden aan pensioenpremies worden gebruikt om de lonen te verhogen.

Dat schrijft de Nederlandsche Bank in een onderzoek. Door bezuinigingsmaatregelen uit het regeerakkoord valt de komende jaren voor ongeveer 9 miljard aan pensioenpremies vrij. In het regeerakkoord is afgesproken dat het percentage van de pensioenpremie dat van belasting afgetrokken mag worden, omlaag moet. Dat percentage zou in 2015 van 2,25 procent per jaar naar 1,75 procent gaan. Ook verdwijnt de aftrekbaarheid voor inkomens boven de 100.000 euro. Volgens DNB leidt dit tot een mogelijkheid om de binnenlandse economie aan te jagen "zonder de begroting te belasten".

Consumptie

Zo'n stimuleringsmaatregel zou na vier jaar kunnen leiden tot een groei van de consumptie van huishoudens met 2,3 procent. Ook zou de economie als geheel over vier jaar met 0,6 procent zijn gegroeid.

DNB wijst op het al enkele jaren dalende beschikbare inkomens van huishoudens. "Terugsluizen van vrijgevallen premies naar huishoudens kan hier tegenwicht aan bieden en de economie een duw in de rug geven." Bijkomend voordeel is volgens DNB dat het begrotingstekort met ruim 1 procent zou kunnen worden teruggedrongen.

Er wordt in Nederland - ondanks de bezuinigingen - nog altijd relatief veel pensioen opgebouwd stellen de onderzoekers van de centrale bank. "Bovendien leidt de verhoging van de pensioenleeftijd een langere opbouwperiode."

Vakbonden

Het vrijkomende kapitaal kan worden gebruikt om pensioenregelingen te verbeteren, schrijft DNB "Welke optie wordt gekozen is een zaak van de sociale partners." De vakbonden onderhandelen momenteel met het kabinet over het inzetten van pensioengeld. Het sociaal akkoord geeft de sociale partners nog de mogelijkheid met aanpassingen van de pensioenmaatregelen te komen, waarvoor 250 miljoen euro ter beschikking is gesteld.

Econoom en voormalig DNB-bestuurder Lex Hoogduin geeft de centrale bank alvast gelijk. "Als pensioenopbouw wordt verlaagd horen de lonen met zelfde bedrag te worden verhoogd. Of het nou impuls geeft of niet", aldus Hoogduin op Twitter.

Vrij optimistisch

Lans Bovenberg hoogleraar Economie aan de Universiteit van Tilburg, vindt dat DNB een "vrij optimistisch" beeld schept. Allereerst is het de vraag of pensioenfondsen door striktere regels wel in staat zijn om de pensioenpremies te verlagen. En mocht dat wel gebeuren, dan verwacht Bovenberg dat mensen het extra geld vooral zullen gebruiken om schulden af te lossen. De hoogleraar denkt niet dat mensen in de huidige situatie veel meer zullen consumeren. Overigens vindt Bovenberg het geen verkeerde gedachten om de pensioenopbouw flexibel te maken.

De pensioenopbouw kan tijdelijk omlaag als een soort crisismaatregel. Maar zodra het economisch weer beter gaat, zou die weer omhoog moeten. "Zo spaar je in economische goede tijden en stimuleer je in slechte tijden", laat hij weten.

Pensioenfederatie.

De Pensioenfederatie vindt het niet voor de hand ligt dat de vrijgevallen 9 miljoen euro voor iets anders dan pensioenopbouw wordt gebruikt. Veel pensioenfondsen zouden de premies hard nodig hebben om hun financiële positie te versterken. Ook de FNV is kritisch over het plan en denkt dat het geld in de pensioenpot hoort. Volgens de vakcentrale is er namelijk geen garantie dat mensen het extra geld zullen uitgeven als de lonen verhoogd worden.

Alternatief

De Verenigde Ondernemingsraden laken het plan van DNB. Daaronder vallen onder meer de ondernemingsraden van Ahold, KPN, Shell en Philips. De komende 3 weken gaat deze belangenorganisatie in gesprek met politieke partijen om een alternatief voorstel te bespreken. De Verenigde Ondernemingsraden vertegenwoordigen bijna een miljoen werknemers. "In dat voorstel raken 7 miljoen Nederlanders niet een kwart van hun pensioen kwijt, terwijl de benodigde 2 miljard euro belastingopbrengst toch binnenkomt", laat de organisatie weten.

(Bron: mei 2013 NU.nl)

5 vragen aan.....

Renée Kamphuis

Kun je heel kort iets over jezelf vertellen?

Ik ben Renée Kamphuis en samen met mijn man en 2 poezen woon ik in Leek.

Wat doe je bij Atos en hoelang al ?

Ik ben via KPN in 2001 bij Atos gekomen. Ik werk 4 dagen in de week, waarvan ook één dag thuis. In de jaren '80 zat ik in de informatica, later ben ik bij KPN (project) management gaan doen. Eind jaren negentig ben ik overgestapt naar HR. Op dit moment ben ik Talent Manager voor de Benelux. Wat in het kort deze functie inhoudt is dat wij binnen Atos "op elk niveau" de talenten in de gaten houden. Wij proberen onder andere te identificeren waar wij groei mogelijkheden zien zodat wij tijdig en op de juiste manier in deze collega's kunnen investeren.

Heb je naast je werk bij Atos nog een hobby of passie?

Lezen doe ik heel erg graag, het maakt niet uit wat voor boek het is als ik maar kan lezen. Ik sta ook graag in de keuken om te koken, vooral bakken vind ik heerlijk om te doen. Voor sommigen klinkt het misschien erg saai, maar de sporten die ik graag doe zijn joggen, wandelen en fietsen. We wandelen graag lange afstanden, zo hebben we bv het Pieter pad gelopen. En we hopen ooit nog eens naar Rome te fietsen.

Denk je wel eens na over je pensioen?

We zijn op dit moment wel wat meer met de toekomst en ons pensioen bezig. We zijn ons wat meer aan het verdiepen, wat kan wel, wat kan niet. Mijn man is 6 jaar ouder en mijn pensioenleeftijd is nog 10 jaar van mij af, maar omdat we graag in goede gezondheid willen gaan genieten zijn we aan het kijken wat onze mogelijkheden zijn. Net als voor velen is pensioen voor ons een lastige materie.

Hoe ziet jou gedroomde pensioen eruit ?

Zoals ik al vertelde met de fiets naar Rome, dit mag ook al eerder gaan gebeuren hoor. Daarnaast lijkt het me heerlijk om vrijwilligerswerk te gaan doen, mijn man doet dit nu ook en het geeft zoveel voldoening. Mijn droom is om dit bij Stichting Aap te doen. En natuurlijk reizen en de hobby's blijven doen die ik nu ook al doe. Maar bovenal is mijn droom vrijwilligers werk bij Stichting Aap. Geven en doorgeven.

-o-